



ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

Вилоят ижтимоий-сиёсий газетаси

TOSHKENT HAQIQATI

1928 йил 11 декабрда асос солинган • 2001 йил 7 апрель, шанба • №27 (11.312)

Эркин нарҳда сотилади

ТАШРИФ САМАРАЛИ БЎЛДИ



Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов ГФРга расмий сафарининг сўнгги кунини Дрездендаги «Мовий гумбаз» музейини томоша қилишдан бошлади. Бу музей дунёдаги энг бой маданият кошоналаридан бири бўлиб, унда жуда кўплаб ноёб экспонатлар йиғилган. Давлатимиз раҳбари улар орасида, айниқса, Бобурийлар сулоласига мансуб экспонатни катта қизиқиш билан томоша қилди. Минглаб қимматбаҳо тошлар билан безатилган бу санъат асари тилла ва кумушдан ишланган бўлиб, унда Аврангзеб ҳузуридаги қабул маросими акс эттирилган.

Ислом Каримов «Сименс» гуруҳининг «Инфенион текнотоложиз» тармоқ компаниясига қарашли корхонаси

фаолияти билан танишди. Бу ерда юқори технологияга асосланган электрон жиҳозлар, асосан, компьютер, принтер ва шу каби ускуналар учун чип ва микроциплар ишлаб чиқарилади. Бу жиҳатдан у дунёдаги энг замонавий корхоналардан ҳисобланади.

Президентимиз компания раҳбарлари билан мулоқот чоғида Ўзбекистонда ҳам шундай корхона қуриш учун етарли шароит ва мутахассислар борлигини айтиб, уларни бу имкониятдан фойдаланишга ундади. Шу кунини Германиянинг «Ман-Такраф» фирмаси давлатимиз раҳбари жойлашган «Кемпински» меҳмонхонасида ўзининг тақдимот маросимида утказди. Шу билан

Ўзбекистон Президентининг ГФРга расмий ташрифи ниҳоясига етди. Мамлакатимиз раҳбарининг бу сафари жуда самарали бўлди. У турфа учрашув ва фойдали мулоқотларга бойлиги билангина эмас, балки фан-техника, автомобил транспортда юк ва йўловчи ташиш, наркотик моддалари контрабандасига қарши кураш, банк иши, сайёҳлик соҳаларида ҳамкорликни кўзда тутовчи талай ҳужжатлар имзолангани билан ҳам икки мамлакат ўртасидаги азалий алоқалар тарихидан мустақам жой олиши, шубҳасиз.

(ЎЗА).

СУРАТДА: Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов ГФР Федерал канцлери Герхард Шрёдер билан.

Фарҳод ҚУРБОНБОЕВ (ЎЗА) олган сурат.

9 апрель – Амир Тему

таваллуди кун

ДИЛКУШО БОҒГА КЕЛИНГ

Соҳибқирон Темури, тарихий манбаларнинг гувоҳлик беришича, Тошкент шаҳрига, Тошкент вилоятига жуда кўп бора ташриф буюрган. Чиноз, Оккўргон туманларида буюк зотнинг муборак излари бор. Хатто, Оккўргон туманида Шохруҳия деб номланган шаҳар ҳам бунёд этган. Вилоятимизда Амир Темури ҳазратларини алоҳида эҳтиром билан тилга олиниши шундан.



Кунини кеча Шохруҳияда яна тантаналар бўлиб ўтди. Бу ерда 13 гектар ерга жойлашган Амир Темури боғининг очилиш маросими бўлди. Боққа экилган минг тупдан зиёд олма, ўрик, ёнғоқ каби дарахтлар ям-яшил бўлиб турибди.

Амир Темури ҳазратларининг руҳини шод этиш учун бу ерга Республика «Нуроний», «Маҳалла», «Экосан», «Наврўз» жамғармалари вилоят бўлими вакиллари, юздан ортиқ меҳмонлар ташриф буюришди. Улар орасида «Олтин мерос» халқаро хайрия жамғармасининг Андижон, Фарғона, Самарқанд ва бошқа вилоятлар бўлимларининг раислари, жамоатчилик вакиллари ҳам бор эди.

Улар буюк соҳибқироннинг номи, иши ҳамиша бизга илҳом бахш этиб келаётгани, вилоятимизда у кишининг номи билан аталадиган табаррук даргоҳлар бугун яна биттага кўпайганини таъкидлашди. Сўзга чиққан «Олтин мерос» халқаро хайрия жамғармасининг раиси, Ўзбекистон халқ ёзувчиси Муҳаммад Али, тарих фанлари доктори, профессор Ҳайдарали Узоқов, профессор Абдуғани Абдуразоқов ва бошқалар ўтказилган тадбир ниҳоятда савобли эканини бир овоздан эътироф этдилар. Ўз вақтида Амир Темури ҳазратлари ҳам юртни обод этишга, боғ-роғлар яратишга қатъий бел болаганликларини тўлқинланиб гапирдилар.

Тадбир сўнггида Куръони Каримдан тиловат қилинди. Келажакда ушбу боғ ҳам вилоятимиз аҳлининг энг суякли зиёратгоҳларидан бири бўлиб қолади.

Элбек ТЎЛАГАНОВ.

(Амир Темурининг 665 йиллигига бағишланган материалларни 6-саҳифада ўқийсиз).

Бугунги сонда:

2-бет Шундайлар бор бўлсин Юртимизда бахор нафаси кезиб юрган айни кунларда **Назира опа** шаҳардаги 30 нафар аёлга **моддий ёрдам кўрсатдилар**.

3-бет «Фермерлар – аграр ислохотимизнинг **биринчи қалдирғочлари**. Уларнинг қанотини синдирмайлик. Уларни асраш, авайлаш, парваришлаш керак».

6-бет ... Ҳн икки шуълалик, салмоғи 361 карат, жаҳонда **ягона бўлган** – «Темури лаъли» Британия қиролларининг салтанат тоғида порлаб, улғу жаҳонгирнинг руҳини инсониятга етказиб турибди.

7-бет Олам ҳафта ичиди: Машхур **маймун** Чита тирик, соғсаломат. Афсуски унга забон берилмаган, йўқса, Вейсмюллер ва Мориннинг ҳаётини батафсил ҳикоя қилиб берган бўларди.

8-саҳифа меҳмони: «Юртимиз тинч, ҳар бир хонадон осойишта бўлсагина, биз яйраб кўшиқ айтаемиз», – дейди бўстонлик хушовоз хонанда **Нилуфар Раҳматова**.

Шундайлар бор бўлсин

ЭЛ ДУОСИН ОЛГАН АЁЛ



Жамият ҳаётининг барча жабҳаларида бошланган янгиликларни тадбиркорлик ҳаракати тикланишига, у янги куч билан намоён бўлишига кенг имкониятлар очди. "Халқ бой бўлса, юрт бой бўлади", деган нақл бор. Унга амал қилиб, халқимизнинг азалий касб-хунари, тадбиркорлик, халқ хунариданчилиги, савдогарчилик, замонавий тил билан айтганда, бизнесни ривожлантиришга қатъа эътибор қаратилмоқда.

Истиқлол берган ана шундай имкониятлардан самарали фойдаланиб келаётган тадбиркорлардан бири — Назира Мираҳмедовани Янгийул шаҳрида ҳамма танийди.

Бу тадбиркор аёлнинг бир неча дўконлари, дорихона ва автомобилларга техник хизмат кўрсатувчи кичик корхоналари тобора самарали фаолият кўрсатаёпти. Опа дастлаб 2-3 киши билан ишни ташкил этган бўлсалар, бугунги кунга келиб, ишчилар 20 кишидан ортиқ.

— Ишимиз, маошимиз тайин, кўнглимиз хотиржам, — дейди "Софарма" хусусий дорихонаси сотувчиси Саодат Эргашева. — Бундан ташқари опа доимо муҳтожларга ёрдам кўрсатадилар.

Дарҳақиқат саховатли тадбиркор нафақат ўз ишчиларига, балки, бутун янгийулликларга меҳр-мурувватини улашишга интилади. Иш бошлаган да-

Ха, Назира опа ана шундай қалби пок, эл корига ярайдиган инсон. Балки шунинг учундир бошлаган ҳар бир ишлари ўзлари кутгандан ҳам зиёд самара бераверади.

"Софарма" хусусий дорихонасида сотилаётган дори-дармонлар таҳлил-назорат лабораториясидан ўтказилганлиги,



стлабки йилларидаёқ ўз маҳаллаларидаги кам таъминланган оилалардаги беш нафар боланинг хатна тўйини ўтказиб берган эдилар. Бугунги кунга келиб бундай меҳр-мурувват кўрсатиш аънамага айланиб қолди. Хар йили 15-20 хонадоннинг ана шундай қувончига шерик бўладилар. Бундан ташқари кўмакка муҳтож қариялар ҳам Назира опанинг меҳр ва саховатидан ҳаммиша баҳраманд.

Опанинг дилидаги гапларини билиш мақсадида атайин сўрайман. — Бешта неварангиз, ҳатто битта чеварангиз ҳам бор экан. Шуларни бағрингизга олиб, фарзандларингизнинг роҳатини кўриб ўтирсангиз бўлмайми?

— Тўғри айтасиз, фарзандларим ўз йўлларини топиб кетган. Ҳеч нарсадан кам-кўстлари йўқ. Невараларим, чеварам доимо бағримда. Биласизми, киши ёшлигида оила, болам-чақам деб елиб-югуриб юраверар экан. Аммо, ёши ўтган сайин инсонларга нафи тегадиган ишлар қилишга интиларкан. Мен ҳам кимгадир ёрдамим тегса, кимнингдир кўнглини ололсам, ўзимни енгил ҳис этаман. Кимгадир кераклигимдан хурсанд бўламан.

қолаверса, бу ерда маълум миқдорда имтиёзли дори-дармон савдоси йўлга қўйилганлиги учун ҳам харидорлар талаби тобора ошмоқда. Шунинг учун ҳам мустақилликнинг ўн йиллик тўйига тўёна сифатида шаҳардаги марказий шифохона қошида мазкур дорихонанинг яна иккита бўлимини ишга тушириш Назира опанинг айни кундаги мақсади.

Бугун Назира опа амалга ошираётган ишлар барчага манзур бўлмоқда. Сўзимиз аввалида опанинг қилган ҳайрли ишлари ҳақида гапирган эдик. Тадбиркор аёл меҳр-муруввати ҳақидаги ҳикоямизни ана шундай саховатларининг яна бири билан яқунламоқчимиз. Юртимизда баҳор нафаси кезиб юрган айни кунларда Назира опа шаҳардаги 30 нафар аёлга моддий ёрдам кўрсатдилар.

Равшан ЁҚУБЖОНОВ.

СУРАТЛАРДА: дорихонанинг умумий кўриниши; Назира Мираҳмедова (ўртада) харидорлар билан.

Даврон АХМАД олган суратлар.

Огоҳликка даъват

ВАТАНДИН ЯХШИ ЁР БЎЛМАС

Шу йил 3 апрель куни Тошкент туманидаги Абдурахмонов номли ширкат хўжалиги маданият саройида хотин-қизлар кўмитаси ташаббуси ҳамда ҳуқуқ-тартибот идоралари ҳамкорлигида «Экстремистик кўринишларга қарши курашда аёлларнинг роли» мавзуида йиғилиш бўлиб ўтди.

Унда тумандаги хотин-қизлар кўмиталари раислари, маҳалла оқсоқоллари ва фаоллари, мактаб ва ўқув юртларининг раҳбарлари, ҳуқуқ-тартибот идоралари ходимлари ва ёшлар иштирок этишди.

Йиғилишни Тошкент тумани ҳокимининг муовини, хотин-қизлар кўмитаси раиси Мастура Шокирова бошқарди.

«Экстремистик кўринишларга қарши курашда аёлларнинг роли» мавзуида вилоят ҳокимининг муовини, вилоят хотин-қизлар кўмитаси раиси Сайёра Хўжаева маъруза қилди. Нотиқ мамлакатимиздаги тинчлик ва осойишталикка раҳна солиб, жонажон юртимизнинг тараққиётга кишан бўлишни режалаштирган террористик гуруҳлар, «турли диний оқимларга мойил ёшлар, мустақиллигимизнинг дадил одимлаётганини кўролмайдиган ғанимлар бор экан, бизнинг бу борада бефарқ ва эътиборсиз бўлишга асло ҳаққимиз йўқлигини яна бир бор эслатиб ўтди.

— Тинчлик учун инсон ўзининг бутун кучини, ақлини сафарбар этиб, меҳнат қилиши керак, деган доно сўзларга амал қилиш вилоятимиздаги ҳар бир фуқа-

ронинг, майли, у ким бўлишидан қатъий назар, муқаддас бурчи эканлигини унутмаслигимиз керак, — деди вилоят Ички ишлар бошқармаси бошлигининг ўринбосари, милиция подполковниги Абдуқодир Раҳимжонов.

Йиғилишда сўзга чиққанлар вилоят прокуратураси бўлим бошлиғи Рустам Рашидов, вилоят бош имом хатиби Илҳом Суннатуллоев, меҳнат фахрийси Сайёра Суннатова ва бошқалар соғлом, баркамол ёшларни тарбиялаш хотин-қизларнинг жамиятдаги ўрни, мавқеини ошириш, фаол, ибратли аёллар ҳаётини тарғиб ва ташвиқ қилиш борасида сўз юритдилар.

Бундай йиғилишларнинг аҳамияти ҳақида сўз юритар эканмиз, анжуман унда ҳозир бўлганларнинг қалбида илиқ туйғулар уйғотиб, янада хушёр ва огоҳ бўлишимизга, истиқлол-кадрига берган неъматларнинг қадрига етишга ундайди. Ёшларимизни эса тинчлигимиз ва фаровонлигимиз қадр қимматини янада чуқурроқ англашига ёрдам беради, деб умид қиламиз.

Шавкат ҚУЛИБОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

Тадбир

ЗИЁ ТАРАТУВЧИ

Абдулла Авлоний, Бөхбудий, Чўлпон, Абдулла Қодирий ва халқимизнинг бошқа ватанпарвар фарзандлари қадими етган «Турон» кутубхонаси нафақат Тошкент вилоятида, балки Ўзбекистонда ўзининг муайян мавқеи ва нуфузига эга бўлган зиё масканидир.

Ушбу даргоҳ бугунги кунга келиб ўқувчиларга фақатгина кутубхонанинг ўзида илм-маърифатни тарқатмай, жойларда маънавият ва маърифат тарғиботини олиб бормоқда.

Зангиота туманидаги кутубхоналардан бирида бўлиб ўтган адабий-бадиий кеча бунга яққол мисол бўла олади. «Турон» кутубхонаси, туман марказий кутубхонаси билан ҳамкорликда уюштирган ушбу

кечада Ўзбекистон халқ ёзувчиси Тоҳир Малик ҳамда «Маърифатпарварлар» жамияти раҳбари Наим Каримовлар иштирок этишди.

Кеча ниҳоясида кутубхонага «Турон» ва туман марказий кутубхоналари, шунингдек, суюкли ёзувчимиз Тоҳир Малик тўрт юзга яқин китоб софга қилдилар.

Равшан БЕК.

Кўргазма

«СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ — 2001»

10-12 апрель кунлари Тошкентдаги «Ўзэкспомарказ»нинг 1-павильонида «Соғлиқни сақлаш — 2001» халқаро кўргазмаси намоиш этилади.

Унда мамлакатимиз ва АҚШ, Германия, Франция, Исроил, Швейцария, Финляндия, Россия каби давлатларнинг 30 дан зиёд компаниялари иштирок этишди. Кўргазмага бағишлаб ўтказилган анжуманда сўзга чиққан Республика Соғлиқни сақлаш вазирининг ўринбосари Марат Ҳожибеков шу ҳақда маълум қилди.

Кўргазмада чет эл фирмалари билан бир қаторда Ўзбекистон компаниялари ҳам иштирок этапти. Улар орасида бир марта ишлатилмайдиган шприцлар тайёрловчи «Медиз» корхонаси бўлиб, унинг маҳсулотларига нафақат мамлакатимизда, бал-



ки чет элларда ҳам талаб каттадир. Шунингдек кўргазмада дори-дармонлар ишлаб чиқарувчи, хусусий тиббий хизмат кўрсатувчи фирмалар ҳам қатнашаёпти.

Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлигининг кўмаги билан Британиянинг ITE компанияси ва унинг Марказий Осиёдаги ҳамкорлари Itesa, Itesa Osiyo ҳамда «Тибмаҳсулот» бирлашмаси «Соғлиқни сақлаш — 2001» кўргазмаси ташкилотчилари бўлишди.

«Туркистон-пресс».

ЙИРИК ҚУРИЛИШЛАР БУЮРТМАСИ БЎЙИЧА

Ангрендаги Облик норуда қурилиш материаллари корхонаси мамлакатимизда амалга оширилаётган улкан бунёдкорлик ишларига ўз улушини қўшиб келаётган корхоналардан биридир.

тиқча унсур қолмайди. Шу боисдан уларнинг харидори кўп. «Тошкент-Уш» автомагистрალი, айниқса, бу йўлдаги «Қамчиқ» ва «Резак» тоннелини бунёд этишда корхона маҳсулотидан фойдаланилгани бежиз эмас.

Янги шароит ишни омили-

корлик билан ташкил этиш имконини берди. Корхона йил сайин фойда олиб ишлаб бошлади. Ишчи-хизматчиларнинг маошига барака кирди. Акциядорларнинг ҳам куни туғди. Агар 1999 йил якуни бўйича номинал қиймати 585 сўмлик бўлган 15 минг сўмлик 192та акциянинг ҳар бирига 714 сўмдан дивиденд тўланган бўлса, 2000 йил учун бу миқдор янада ошиши кутилмоқда. Бултур буюртмачиларга 242 миллион сўмликдан зиёд маҳсулот жўнатиб, 17 миллион сўм соф фойда олишга эришилди.

Корхона акциядорлари мулкдан олинаятган фойдани бўлиб олишдан кўра уни кўпроқ ишлаб чиқаришни ривожлантиришга сарфлашни афзал кўришапти. Чунки ишлаб чиқариш қанчалик ривожланса, олинандиган даромад ҳам шунчалик кўпайишини улар яхши билади. Бугунги кунда корхона моддий-техника базаси анча мустаҳкамлаб олингани ҳам шундан. Иш биланга минг танга деб, шунга айтсалар керак-да.

Н.ДУШАЕВ,
ЎЗА мухбири.

Айни кунларда бу ерда қиш бўйи жамлаб қўйилган қум ва шағал йирик қурилишларга жўнатилмоқда. Корхона жамоаси жорий йилда истеъмолчиларга 500 минг кубометр номаъдан қурилиш ашёлари етказиб бермоқчи. Эътиборли томони, маҳсулотнинг ҳаммаси буюртма бўйича тайёрланмоқда.

— Рости, харидорларни ўзимиз излаб топяпмиз, — дейди корхона раҳбари Умарали Турдиқулов. — Биз вилоятимиз ва Тошкент шаҳридаги миջозларга маҳсулотларимизни кўпроқ тақлиф эта бошладик. Сифат ва нарх масаласида эътирозга ўрин йўқ. Шу боис яна бир қанча доимий буюртмачиларимиз пайдо бўлди. «Тошкентметроқурилиш» трести, «Жанубгазурилиш» ҳамда ҳозир Тошкент вилоятидан буюртма олиб ишлаётган «Хоразмқурилиш» акциядорлик жамияти ана шулар жумласидан.

Оҳангарон дарёси ҳавзасидан қазиб олинаётган номаъдан жинслар тўққизта тегириқда бирин-кетин майдалангач, обдон ювилади. Таркибида ҳеч қандай гил ёки ор-

Улуғ бобомиз Амир Темур ўз даврининг шундай буюк арбоби ва саркардаси бўлган эканки, унинг фазилатларини кашф этиш учун ўтган асрлар ҳам камлик қилди. Ҳали биз соҳибқирон ҳаётининг очилмаган жуда кўплаб қирраларининг гувоҳи бўламиз. Қуйидаги тарихий ҳикоя ҳам бунга яққол мисолдир.

Таниқли зодагонлардан илоҳиёт магистри Альфонс Паэс де Санта Мария, машҳур сайёҳ Рюи Гонзалес де Клавихо ва қирол Генрих III нинг шахсий махрами Гомес де Салазарлардан иборат испан элчилари, улуғ Амир Темурнинг Испаниядаги вакили, аллақачон кастилча кийиниб олган Муҳаммад ал Қозий ҳамроҳлигида 1403 йил 21 май, сешанба куни саҳарлаб, Барселонадан Шарққа қараб йўлга чиқибди. Элчилар денгиз орқали даставвал Истанбулга, у ердан Трапезунга кемада, сўнгра куруқликдаги карвон йўли билан Эрон бўйлаб юриб, Балхнинг шимолий ҳудудларини босиб ўтиб, Термиз ва Шаҳрисабз шаҳарларига етиб келишди. Темур салтанатининг пойтахти бўлган Самарқандга эса 1404 йил 5 сентябрда, шанба куни қадам қўйибди. Уларга 8 сентябрь, сешанба куни Боғи Дилқушода, Амир Темур ҳузурда ҳозир бўлишга амр этилди.

Элчиларни қабул қилиш маросими келтирилган совғаларни топширишдан бошланди. Совғаларни олган шахслар, уларни сарой томон элтишди. Бошқа махрамлар эса, элчиларнинг қўлидан тутиб, ичкарига бошлашди. Сўнгра уларни олдинга ўтказиб, шу ерда бироз кутиб туриш кераклигини тушунтиришди.

– Яқинроқ келинглари. Сизларни яхшироқ кўришни истайман! – деди Амир Темур бўғик ва йўғон овоз билан.

Бу пайтга келиб Амир Темур шу қадар ҳориган эдики, қовоғини зўрға кўтарар, кўзи эса жуда хиралашган эди. Элчилар яқинлашиб, шонинг қўлини ўпишларига рухсат берилмади. Чунки, бундай одат Темур саройи учун ғайритабиий русум эди.

Сўнгра Амир Темур элчилардан сўради:

– Менинг ўғлим қирол қандай юрибди? Унинг ишлари қандай? Саломатлиги тузуқми?

Элчиларга бош бўлган Рюи Гонзалес де Клавихо амирнинг саволларига жавоб берди ва элчиликдан асосий мақсадларини гапирди. Элчининг барча гапларини бўлмасдан тинглаб ўлтирган Амир Темур Клавихонинг гапи тугагач, элчиларга қараб меҳр билан жилмайиб деди:

– Сизларни фақат нома билангина, бошқа ҳеч қандай совға саломсиз ҳузуримга юбориши ҳам етарли эди. Чунки, мен сизлардан унинг сихати бардам, ишлари равақ топаётганини эшитиш билан ҳам хурсанд бўлур эдим.

Қирол Генрих III нинг Амир Темурга юборган номасини шаҳзода Улуғбек Мирзо олиб, подшоҳ олдида баланд қилиб, тутиб турди.

Альфонс Паэс таржимон орқали Амир Темурга мурожаат қилди:

СИРЛИ УЗУК ҚУДРАТИ

– Олий ҳазрат! Ушбу хатни мен – камтарин кулингиз ёзган бўлиб, хатни менадан бўлак ҳеч ким ўқий олмайди. Сиз олий ҳазрат ихтиёр қилган заҳотингиз мен амрингизни бажараман!

Амир Темур мактубни Улуғбекнинг қўлидан олиб, уни очди ва хатга қараб туриб, истехзо билан кулиб деди:

– Хатни ёзган одамнинг ўзи келиб ўқиб берса, саводларинг чатоқ экан. – Сўнгра бироз ўйлаб туриб Альфонс Паэсга шундай деди: – Мавриди келганда, холироқ хонада ўқирсан.

Элчиларни тургазиб, жаҳонгирнинг ўнг томонидаги бўш ўриндикларга ўтказишди.

Шундан бошлаб соҳибқирон томонидан уюштирилаётган барча байраму йиғинларда элчилар шу тартибда ўтиришди.

Испания элчилари икки ойга яқин вақт ичида Самарқанднинг барча боғларидаги базмларда бўлиб, дам олишди.

Амир Темурнинг 1404 йил 24 октябрь, жума куни ўтказган қабул маросими элчиларнинг, айниқса, эсида қолди. Европадаги барча бадавлат мамлакатларнинг қиролларию подшоҳларининг кошоналари, тахтиравонлари, зебу зийнатларини кўравериш кўзлари пишган испанлар Темур саройининг ҳашамати олдида лол қолдилар. Амир Темурнинг қўлида қипқизил чўғдек ловуллаб ёниб турган, туҳумдек келадиган жавоҳирдан тортиб, то шоҳ хотинининг ёқуту гавҳарлар тикилган либосию саройдаги тўкинлик испанларни ўзига мафтун қилиб қўйган эди.

– Олий ҳазратнинг қўлидаги тош жаҳонда йўқ жавоҳир, ўн икки нурли лаъл юлдузидир, – деди Ҳиндистон элчиси соф испан тилида. Сўнг гапида давом этди: – Бизнинг ҳинд ҳақимлари бу тошни инсонга ўта таъсир қилувчи ва ҳукмга итоат қилдирувчи қувват берадиган «Қизиган аждар қонининг йиғиндиси» деб биладилар. Шунинг учун бўлса керак бу тош кучли ирода ва ҳукмдорлик тимсолидир. Ҳақимларимизнинг тасдиқлашларича, бу жавоҳир ақл ва юракни бақувват қилиб, ғам-ҳасратни қувади, инсонни инсондан асрайди. Хитой табиблари эса бу тошни «Аждарнинг қотган қони» дейишади. Бу ерда – Мовароуннаҳрда эса, уни «севги тимсоли» деб аташади. Чунки бу тош ўз эгасида шавқ-завқ уйғотиб, унинг шаҳватини қиздиради.

Чет эллик меҳмонлар ўзларига ажратилган махсус ўтовларга тарқалишаётган

пайтда Клавихо Ҳиндистон вакилини йўлда тутиб, ундан сўради:

– Бу ажойиб тошларнинг макони қайда экан?

Кекса ҳинд маъюсина жилмайиб, жаваб қилди:

– Узок Бирма ерларида ҳамда жаҳонгир Темурбекнинг мамлакатидеги тоғлар-

моқчи эдилар. Ўшанда сиз олий зотли шаҳзода ҳам отангизнинг ёнларида бўлган эдингиз. Бугун саройдан бир одам келиб, эртага йўлга отланишимиз ҳақидаги буйруқни етказиб, бизни таажубга солди.

Мироншоҳ Клавихонинг гапини тинглаб бўлгач, қисқа ва қатъий қилиб шундай деди:

– Подшоҳни кўриш мумкин эмас, сизларга ижозат беришга биз қарор қилдик! Тасарруфимиздаги ерлардан сизларни олиб ўтиш учун одам тайинланган. Сизлар йўлга чиқишларингиз шарт!

Кечкурун испанлар ҳузурига ҳинд элчиси эшиқдан жилмайиб кирди.

– Олий ҳазратлари оғир касал бўлиб қолган эмиш, – деди у овозини пасайтириб.

– Бир ҳафта бурун базмда ўйнаётган араб раққосаларини кўрганда кўзи ёнаётган олий ҳазратнинг тўсатдан оғир касал бўлиб қолишига сира ишонмайман! – деди фиғони фалакка чиқиб Клавихо...

– Бунга сабаб «Аждарнинг қотган қонидир» – деди хаёлга чўмиб, кекса ҳинд. – Жавоҳир бераётган қувват Олий ҳазратга зўрлик қилганга ўхшайди... Бу тошни қўлда кўп тутиб бўлмайди.

... Аслида эса Амир Темур бу пайтда ўзининг азалдан бери режалаштириб қўйган Хитойга ҳарбий юриши таррадудиде эди. Элчиларни ўз юртларига кузатиб бўлгач, бир ҳафтадан кейин 1404 йилнинг 27 ноябрь пайшанба кунда жаҳонгир Самарқанддан Шарққа қараб юра бошлаган 200 минглик кўшин бошида катта лаъл тошини қўлида йўнаб, йўлга тушди. Кўшин ўтрор атрофига ўтов тикди. Шу йили қаттиқ келган қиш совуғи аскарларнинг руҳига салбий таъсир қилаётганини сезган 68 ёшли жаҳонгир музлаган Сирдарёга тушиб, жангчиларининг кўзи олдида чўмилди. Ёшлик дамлари уни аллақачон тарқ этганини, алвон рангли лаълдан ўтаётган қудрат эса, унинг қонини қиздириб, қувватини бир ерга жамлаб, ўзини яна йигитлардек ҳис этиш бахтини унга фақат озгина муддатгагина беришини улўғ жангчи балки билмагандир ўшанда. Олий ҳазрат қаттиқ шамоллаб, 1405 йилнинг 18 февраль ойи пайшанба куни ҳуфтонда бу фоний дунёни тарқ этди...

... Ўн икки шуълалик, салмоғи 361 қарат, қирраларига «Амир Темур Кўрагоний» деб ёзилган, жаҳонда ягона бўлган лаъл эса, дастлаб Мирзо Улуғбекнинг, сўнгра савдогар Абдул Рашиднинг қўлига тушиб, бутунлай унутилди. Фақат орадан тўрт юз йил ўтгач, бу тош жавоҳирлар оламини яна ларзага солди. 1851 йили Лондонда ўтказилган жавоҳирларнинг умумжаҳон кўргазмасида Британия қироллиги бу жавоҳирни «Темур лаъли» номи билан намойиш қилди. Ҳозирги кунгача «Темур лаъли» Британия қиролларининг салтанат тожида порлаб, улуғ жаҳонгирнинг руҳини инсониятга эслатиб турипти.

Аъзам АЗИМОВ,
техника фанлари доктори,
профессор.



да. Аммо тошларнинг энг йириги, қизларнинг лабидек энг қизили ва мафтункори Кўхилаъл ва Куйтош деган ерлардаги конлардан келтирилишини эшитганман.

Якшанба куни, яъни 1404 йилнинг 1 ноябри испан элчилари: «Олий ҳазратлари қабул қилиб, бизга ўз юртимизга қайтишимизга рухсат берар», деган умидда Амир Темур ҳузурига келишди. Олий ҳазрат узр сўраб, элчиларни қабул қила олмаслигини хабар қилди. Испан элчиларининг кейинги кунлари ҳам ўз ихтиёрлари билан саройга ташриф буюришлари шундай бенатижа бўлаверди.

Бошқа кўп мамлакатлардан келган элчилар ҳам худди шундай олий ҳазрат томонидан на қақирилмай, на ўзлари унинг ҳузурига боришга журъат этолмай яшаётган бир пайтда саройдан бир барлос келиб, испан тилида шундай деди:

– Жаҳонгир Амир Темур Кўрагоний ҳазратларининг тахт ворислари бўлган ўғиллари – шаҳзодалар эрта тонгдан юртларингизга қайтиш таррадудига тушишингизни буюришди.

Нима гаплигини тушунолмаган испан элчилари яна отланиб саройга боришди ва шаҳзодаларнинг қабул қилишини сўрашди. Уларни шаҳзода Мироншоҳ қабул қилди. Клавихо шаҳзодага бор гапни тушунтиришга ҳаракат қилди:

– Олий ҳазратлари бизни қабул қил-

Тошкент вилояти шаҳарлараро йўловчилар ташиш автосаройи очик турдаги акционерлик жамияти

акционерларининг мажлиси 2001 йил 18 майда соат 9.00да автосарой мажлислар хонасида ўтказилишини маълум қилади.

КУН ТАРТИБИ:

1. Автосаройнинг 2000 йил хўжалик ва молиявий фаолияти яқунлари ва 2001 йилги вазифалар.
2. Тафтиш комиссияси ҳисоботи.
3. 2000 йилги фаолият, баланс, соф фойдани тақсимлаш ва дивидендларни тақсимлаш.
4. 2001 йилги жамият аудиторини тасдиқлаш.
5. Бошқа масалалар.

2001 йил 1 январга акционерлик жамиятининг баланси

	АКТИВ	ПАССИВ
	минг сўм	минг сўм
1. Асосий маблағлар	33.132,9	
2. Номоддий активлар	28.352,9	
3. Устав капитали		88.190,0
4. Қўшилган капитал		22.017,8
5. Заҳира капитал		1.370,9
6. Ишлаб чиқариш заҳиралари	20.250,0	
7. Пул маблағлари	17.252,4	
8. Дебиторлар	21.706,4	
9. Тақсимланмаган фойда		72,0
10. Мажбуриятлар		16.324,2
БАЛАНС:	127.974,9	127.974,9
2000 йилда хизмат кўрсатишдан тушган маблағ —		
		367.372,2 м.сўм
Ишлаб чиқариш таннархи —		239.643,6 м.сўм
Қилинган сарф ҳаражатлар —		62.172,0 м.сўм
Ҳисобот давридаги соф фойда —		72,0 м.сўм

